

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Inzeratni oddelek: Ljubljana, Selburgova ul. — Tel. 3492 in 2492. Podružnica Maribor: Gosposka ulica št. 11. — Telefon št. 2455. Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190. Podružnica Jesenice: Pri kolodvoru št. 100. Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta št. 42. Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baumgartnerja.

JUTRO

Ponedeljska izdaja „Življenje in svet“

Uredništvo:

Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126. Ponedeljska izdaja „Jutro“ izhaja vsak ponedeljek zjutraj. — Naroča se posebej in velja po postopku prejemana Din 4., po raznašalnih dostavnih Din 5. — mesečno. Maribor: Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440. Celje: Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65. Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

IMENOVANJE NOVIH MINISTROV

Minister pošte, brzojava in telefona je postal dr. Branko Kaludjerčič, minister brez portfelja pa dr. Miha Krek

Beograd, 1. septembra. p. V imenu Nj. Vel. kralja Petra II. in z ukazom kraljevskega nameštinstva sta bila danes na predlog ministrskega predsednika in zunanjega ministra dr. Milana Stojadinovića imenovana:

za ministra pošte, brzojava in telefona dr. BRANKO KALUDJERCIC, narodni poslanec,

za ministra brez portfelja dr. MIHA KREK, odvetnik v Ljubljani.

Ob 11. dopoldne je nova ministra dr. Branka Kaludjerčiča in dr. Miha Kreka zaprisegel namestnik predsednika ministrskega sveta in notranji minister dr. Anton Korošec.

Novi minister za pošto, brzojav in telefon dr. Branko Kaludjerčič se je rodil l. 1891 v Sarajevu, kjer je dovršil osnovno šolo in gimnazijo. Pravo je študiral na Dunaju, kjer je bil l. 1913 tudi promoviran za doktorja prava. Kot dijak na srednji šoli in na univerzi je sodeloval v mnogih prosvetnih in omladinskih organizacijah. Na Dunaju je bil tajnik omladinskega društva »Rad« ter je sodeloval tudi pri českoslovaškem Sokolu in v Ruskem kruzku. Po končanih pravnih študijah je prišel meseca julija l. 1914 v Sarajevo, kjer so ga avstrijske oblasti takoj aretirale in kot vojaškega obveznika obdržale zaradi veleizdaje. Zagovarjati se je moral pred prekim sodiščem v Szalmar Nemethu, zaradi pomanjkanja dokazov pa je bil oproščen. Takoj nato je bil poslan na italijansko fronto kot navaden vojak. Jeseni l. 1918 se je vrnil v Sarajevo, kjer je organiziral Narodno stražo in je bil imenovan tudi za njenega poveljnika. V imenu Narodnega veča je tedaj prevzel od avstrijskega trdnjavskega poveljništva v Sarajevu vse utrdbe okoli Sarajeva ter je postal tudi njihov poveljnik, dokler jih ni prevzela srbska vojska. Od l. 1919 do 1927 je služboval pri sodišču, nato pa je otvoril lastno odvetniško pisarno. L. 1927 je bil izvoljen za narodnega poslanca v sarajevskem srežu. V Narodni skupščini je postal predsednik zakonodajnega odbora za uveljavljanje begluskega zakona l. 1928, dne 5. maja pa je bil ponovno izvoljen za narodnega poslanca.

Minister brez portfelja dr. Miha Krek je bil rojen 28. decembra 1897 v Leskovci, srez Kranj. Gimnazijo je študiral v skofljskih zavodih v St. Vidu pri Ljubljani, pravo pa najprej v Zagrebu, nato pa v Ljubljani, kjer je tudi diplomiral in doktoriral. Po končanih študijah je stopil v službo Zadrudne zveze v Ljubljani, bavil pa se je med tem tudi z novinarstvom ter je bil od l. 1908 do l. 1930 tudi urednik ljubljanskega »Slovenca«. L. 1930 je otvoril svojo odvetniško pisarno v Ljubljani. Do 6. januarja 1929 je dr. Miha Krek zavezal razna vodilna mesta v bivši SLS; bil je nekaj časa tudi njen tajnik ter član njenega vodstva. Postal je tudi član občinskega sveta mesta Ljubljane, kjer je bil predsednik kluba občinskih svetnikov bivše SLS. Bil je tudi predsednik

ravnateljstva OUZD v Ljubljani ter član ravnateljstva SUZOR-ja v Zagrebu. Prav tako je bil dalje časa podpredsednik Prosvetne zveze v Ljubljani. Po 6. januarju l. 1929 se je umaknil iz aktivne politike ter je tudi odstopil kot ljubljanski občinski svetnik.

Odhod predsednika vlade v Pariz

Bled, 1. septembra. AA. Na povabilo predsednika francoske vlade in zunanjega ministra Pierra Lavalja je predsednik ministrskega sveta in zunanjji minister dr. Milan Stojadinović danes odpotoval naravnost v Pariz. Predsednik vlade spremlja v Pariz njegov kabinetni šef Dragan Protić.

Minister dr. Korošec namestnik predsednika vlade

Beograd, 1. septembra. p. Ker se bo predsednik ministrskega sveta in minister za zunanje zadeve dr. Stojadinović mudil nekaj časa v inozemstvu, je kraljevo nameštinstvo imenovalo v imenu Njeg. Vel. kralja Petra II. za zastopnika predsednika ministrskega sveta in zastopnika ministra za zunanje zadeve dr. Antona Korošca, ministra za notranje zadeve.

Ameriška nevtralnost

Prepoved izvoza orožja iz Amerike do 1. 1936

Washington, 1. septembra. d. Predsednik Roosevelt je podpisal predlog zakona, ki se tiče nevtralnosti Zedinjenih držav v primeru vojne.

Po podpisu zakona o nevtralnosti, je predsednik Roosevelt izjavil novinarjem:

Edina skrb naše vlade je, da ohranimo mir in da preprečimo komplikacije, ki bi nas mogle zaplesti v kak spor v tujini. Politika Zedinjenih držav je za sodelovanje z vsemi in za mir brez zapletljajev z drugimi vladam.

O samem zakonu je Roosevelt izjavil: Ta zakon izraža neomajno voljo vlade in prebivalstva Zedinjenih držav, da se prepreči vsaka akcija, ki bi dovela do vojne. Določba o obvezni prepovedi izvoza vojnega gradiva poteče februarja meseca 1936. Treba jo bo temeljito proučiti. Niti kongres niti posamezni politiki ne morejo povedati, kakšen bo politični položaj v prihodnosti. Zgodovina je prepolna nepričakovanih dogodkov, ki zahtevajo primerno gibčnost. Prav izvajanje prenapetih načel bi moglo ogroziti mir in povzročiti vojno. Določbe tega zakona lo mo-

goče izpremeniti in morda tudi dopolniti. To izjavo tolmačijo politični krogi tako, da bi se dopolnile, o katerih je govoril predsednik, utegnile nanašati na kredite državam, ki so stopile v vojno.

Amerika in Rusija

Washington, 1. septembra. AA. Zunanji minister Hull je izjavil novinarjem, da bo ohranitev prijateljskih stikov med Zedinjenimi državami in Rusijo odvisna od tega, ali se bo ruska vlada strogo ravnala po sprejeti obveznosti o nevmešanju v notranje zadeve Amerike. Rusija in tretja internacionala, je dejal zunanji minister Hull v svoji izjavi, morata prenehati s prevratno akcijo v naši državi, sicer bi utegnile nastati najhujše posledice.

O sovjetskem odgovoru na ameriško protestno noto je dejal, da pomeni odkrito odpoved sprejetih svečanih obveznosti. Ta odgovor je zadal ameriško-ruskemu prijateljstvu hud udarec.

Kongres planinskih društev

Važni sklepi o poglobitvi sodelovanja planinskih društev v Jugoslaviji

Dubrovnik, 1. septembra

Danes se je v Dubrovniku začel X. kongres Zveze planinskih društev Jugoslavije. Zastopana so SPD po predsedniku dr. Tomišku in tajniku dr. Pretnarju, HPD iz Zagreba, »Runoliste«, »Sljemec«, Srbsko planinarsko društvo, Društvo planinarja za Bosno in Hercegovino, »Romanija« iz Sarajeva, Društvo planinarja za južno Srbijo, ki mu načeljuje Slovenec, brigadni general Rupnik, društvo »Fruška gora« in »Jug« iz Skoplja.

Dopolodne so se vršile predkonference. Dr. Pretnar je podal tajniško poročilo, delegati pa obračun za l. 1935 in proračun za prihodno poslovno leto. Na široko so delegati razpravljali o ustanovitvi mladinske organizacije v okviru planinskih društev, ker je nujno treba pritegniti mladino k planinskemu delu, kakor je to storilo SPD. V tem smislu bi bilo izpremeniti srednješolski zakon, ki ovira sodelovanje v planinskih društvih. V razpravi o železniških ugodnostih je bil sprejet sklep naj se ugodnost polovične voznine dovoli tudi skupini treh oseb ter ukinejo takse, ki napravljajo

to ugodnost iluzorno. Zveza slovanskih planinskih društev nalaga včlanjenim društvom dolžnost, da vodijo podrobno statistiko o članstvu, obisku koč, o pripadnosti koč in je bilo izraženo mnenje, naj se kočice zidajo ter opremijo po narodnih vzorcih v narodnem slogu, vpoštevajoč ustaljeno arhitekturo pokrajine in okolice.

Predkonferenca je podrobno razpravljala o referatu dr. Brileja o kulturnih nalogah planinskih društev ter sprejela več njegovih predlogov, o izmenjavi obiskov med posameznimi društvi, o izdajanju letopisa za znanstveni alpinizem, uvedbi reševalne službe po vsej državi po zgledu SPD, ustanavljanju regionalnih alpskih muzejev, zbiranju materiala glede zaščite prirode, ustanavljanju narodnih parkov v državi ter zbiranju sredstev za alpinistične ekspedicije v malo znana gorovja.

Nato je govoril delegat Gajo Gračanin o zakonu o turizmu, ugotovljajoč, da planinska društva kot nesportna društva ne spadajo pod ta zakon. Kongres se nadaljuje in bo jutri oficijelno manifestacijsko zborovanje.

Angleško priporočilo abesinskemu cesarju

London, 1. septembra. d. Snoči je zunanje ministrstvo vnovič objavilo, da angleška vlada še vedno ni prejela nobenega potrdila o podelitvi petrolejskih koncesij neki angleško-ameriški družbi. Angleška vlada je smatrala za potrebno informirati svojega poslanca v Addis Abebi, da bi pred podelitvijo take koncesije moralo brez dvoma priti do konzultiranja angleške vlade s francosko in italijansko na podlagi pogodbe treh iz l. 1906. Angleški poslanik Sydney Barton v Addis Abebi je pooblaščen, naj pove abesinskemu cesarju, da mu angleška vlada priporoča razveljavljenje podeljenih koncesij, če so vesti o tem resnične.

Angleško mnenje

London, 1. septembra. AA. V angleški javnosti je napravila vest o odstopu velike petrolejsko - rudarske koncesije v Abesiniji neki angleško - ameriški družbi zelo mučen vtis, zlasti, ker smo tik pred sestankom sveta Društva narodov in ker bi mogli spravljati angleško vlado v zvezo s to koncesijo. Tednik »Observer« piše: Mistimo, da je odveč dokazovati, da je angleška vlada v sedanjih okolištnih storiila vse drugo, samo ne tega, da bi posredno ali neposredno podpirala pridobitev te koncesije. Zal je prav tako jasno, da tudi najbolj kategorična izjava s strani angleške vlade ne bi mogla ublažiti slabega vtisa, ki ga bo vest o tej koncesiji napravila po vsem svetu.

»Sunday Times« smatra, da bo ta koncesija dala povod za najslabše insinucije glede pobud, ki so doslej vodile angleško vlado. Posebno je treba obzvalovati tudi to, da bo ta vest razočarala tudi tiste kroge v Franciji, ki so doslej s simpatijami spremljali zadržanje Velike Britanije v italijansko-abesinskem sporu in ki so doslej zahtevali od svoje vlade, naj v tem sporu zavzame podobno stališče kakor Velika Britanija.

Koncesijo je dobila ameriška družba

Addis Abeba, 1. sept. w. Včeraj je bil objavljen uradni komuniké o sklenitvi koncesijske pogodbe z angleško-ameriško družbo. Komuniké naglašja, da je bila pogodba sklenjena z ameriško družbo in se skrbno izogiba, da bi v tej zvezi kakorkoli omenil Anglijo. Komuniké navaja, da gre za ozemlje ob meji italijanske Somalije in Eritreje, ki obsega skoraj polovico Abesinije.

London, 1. septembra. AA. Po zadnjih poročilih agencije Reuter je ugotovljeno, da je družba, ki je dobila koncesije v Abesiniji (African Exploitation and Development Company), registrirana v Ameriki. S tem je dokazano, da je ta družba ameriška, ameriško časopisje pa se vprašuje, kdo je Rickett, ki se je v imenu te družbe pogajal za te koncesije. Vse velike družbe so namreč izjavile, da nimajo ž njim nobene zveze.

Pogajanja so trajala tri leta

Addis Abeba, 1. septembra. AA. Mero-dajni krogi izjavljajo, da so se pogajanja o koncesiji za petrolejske vrelce in rudnike v Abesiniji vršila tri leta. Najprej je Abesinija predlagala podobno koncesijo nekemu Italijanu, zastopniku znane ameriške tvrdke, ki pa je tedanje pogoje odklonil. Tu naglašajo, da pri tej koncesiji ne gre za politično dejanje.

Podražitev bencina v Italiji

Rim, 1. sept. w. Včeraj je bil objavljen dekret, s katerim se povzra cena bencina za 70 centesimov pri litru.

Borba za gospodarske koncesije v Abesiniji

Podelitev petrolejske koncesije angleško-amerškemu koncernu je močno skalila mednarodne odnose

Pariz, 1. septembra. d. Oficijelno iz Addis Abebe potrjena vest, da je abesinski cesar podelil petrolejske koncesije angleško-amerškemu finančnemu koncernu, je povzročila nepričakovan preokret v razvoju abesinske afere. Oficijelno niso bili v francoskem zunanjem ministrstvu obveščeni niti iz Londona niti iz Addis Abebe o tej koncesiji, ki obsega nad polovico abesinskega ozemlja. Francoska vlada ne zasleduje, kakor poudarjajo na merodajnem mestu, po zaključitvi rimskega pakta letos meseca januarja nobenih lastnih interesov v Abesiniji, kot podpisnica pogodbe iz 1906 pa bi morala biti poučena o vsaki izpremenitvi statusa quo. Ni dvoma, izjavljajo v merodajnih krogih, da bi bila dejanska premoč Anglije v Abesiniji v nasprotju z angleško-italijansko-francosko pogodbo iz l. 1906 kakor tudi z angleško-italijansko pogodbo iz leta 1925. Vprašanje je, ali res stoji za omenjenim koncernom Anglija. Po izjavah finančnika Ricketta se zdi resnica, na drugi strani pa oficijelna Anglija to zanikuje. Rickett, ki je že v Iraku zastopal angleške petrolejske interese, v francoskih političnih in finančnih krogih ni neznan.

Na Quayy d'Orsay pričakujejo sedaj obširno poročilo francoskega poslanca iz Addis Abebe. Vsekakor se zdi, da gre za poizkus abesinskega cesarja, di si zagotoviti podporo Anglije in Amerike. Ni izključeno, da bo nastopila znatna izprememba v abesinskem vprašanju, ki more dovesti do direktnih pogajanj med državami, ki so podpisale pogodbo iz l. 1906.

Liste je vest o angleško-ameriški koncesiji v Abesiniji dokaj presenetila. Vsi soglašajo, da bo vprašanje te koncesije italijansko-abesinski spor še bolj poostriilo.

«Echo de Paris» smatra, da pomeni ta koncesija močan udarec proti sankcijam, ker bo preveč lahko mogoče dvomiti sedaj v nepristrasnost onih, ki jih zahtevajo, čeprav se je angleška vlada podvzivala z izjavo, da s temi koncesijami ni v nobeni zvezi.

«Oeuvre» piše med drugim: Če na eni strani ne moremo dvomiti v pravilnost izjave angleške vlade, je na drugi strani težko verovati, da posamezni poverjeniki angleških kolonialnih oblasti ni bil preje zvedeli, kaj se pripravljajo. Teško si je misliti, da bi abesinski cesar podelil koncesijo tako ogromnega obsega in pomena, če bi mu Rickett ne zagrozil, da bo angleška vlada v nasprotnem primeru umaknila svoje roke od Abesinije.

zilo, vendar ne bo moglo popolnoma zabrisati vpliva, ki ga je vest o koncesiji napravila po vsem svetu kakor bomba.

»Matine« meni, da se abesinskemu cesarju ne more ničesar očitati. Ukrepi za gospodarsko obnovo države so lahko izvrše tudi po morebitnem brutalnem porazu. Sele sedaj, prav listi dalje, je mogoče razumeti besede abesinskega cesarja, da Abesinija ne bo, če bo morala nekoga dne postati mandatna država, priznala tega mandata Italiji. Prav tako ni mogoče reči, da je ta zasebna pogodba v nasprotju s pogodbami iz l. 1906 in 1925, ker Abesinija teh pogodb med Veliko Britanijo, Francijo in Italijo nikoli ni priznala.

Tudi »Journal« piše, da se abesinskemu cesarju ne more ničesar očitati zaradi koncesij, ki jih je dal za gospodarsko obnovo svoje države, ker je na svoji zemlji svoj gospod. Američani imajo prav, če so izkoristili ugodni položaj. Tudi ne smemo pozabiti, da obstoja med angleškimi in ameriškiimi petrolejskimi trusti prav tesno sodelovanje. Končno ni prav nič čudno, če vod za petrolej, ki ga namerava zgraditi ta družba, ne bo šel proti Džibutiju oziroma Eritreji, marveč bo speljan v angleško pristanišče Zeili.

Ogorčenje v Italiji

Rim, 1. septembra. d. Kakor poročajo, je italijanska vlada pozvala svojega poslanca v Londonu, naj dožene pravo stanje koncesij, ki jih je Abesinija podelila. Politični krogi so mnenja, da pomeni pogodba med abesinskim cesarjem in angleško-ameriško družbo hudo kršitev pogodbe, ki jo je podpisala Velika Britanija, prav tako pa tudi kršitev izjave o nevtralnosti, ki so jo nedavno objavile Zedinjene države. Posebno pomembno je dejstvo, pravijo politični krogi, da skušajo neke evropske države tako rekoč pred očmi italijanskih čet, ki so v pripravljeno, izpodbijati v zadnjem trenutku zahteve in pravice, ki so jih prej priznali Italiji.

»Giornale d'Italia« poudarja glede na vest o pogodbi, po kateri je neki angleško-ameriški konzorcij dobil za približno 10 milijonov funtov šterlingov pravico do izkoriščenja petrolejskih vrelcev v Abesiniji za dobo 75 let, da obstoja v tem dvojni kršitev od strani Anglije v letih 1891, 1894 in 1906 podpisanih dogovorov, ki izključujejo monopolne ukrepe in točno določajo italijanskim interesom pripadajoče abesinsko področje. Kako bi bilo drugače mogoče, vprašuje list, da bi mogla Italija na miran način uresničiti svoje ekspanzijske potrebe, o katerih je govoril angleški zunanji minister Hoare v svojih govorih, če bi se Anglija polastila še poslednjih gospodarskih možnosti, ki ji še preostajajo na svetu? Kako se morejo spraviti vzvišena načela in ideali, ki edino vodijo akcijo Anglije, v sklad s takimi vestmi? Mussolini je izjavil, da hoče Italija spoštovati vse angleške interese v Abesiniji. Po vesteh »Daily Telegraph« bi moralo to veljati tudi za novi konzorcij, toda lok se ne sme prenapenjati. Mussolini je že upošteval obstoječe angleške interese ter ni razmišljal o njihovi menici.

Krvav incident v Ljutomeru

Beograd, 1. septembra. Horvat Pavle, trgovec in agent iz Male Nedelje, srez ljutomerski, je prijavil, da bo priredil dne 1. septembra na glavnem trgu v Ljutomeru političen shod.

Načelnik ljutomerskega sreza je shod prepovedal in pravočasno to razglasil s pomočjo občinskih uprav po vsem srežu s pripombo, da je zbiranje ljudstva ta dan v Ljutomeru prepovedano. Ta sklep ni bilo mogoče sporočiti Horvatu, ker se ob napovedanem času ni zglasil.

Kljub pravočasni prepovedi, se je zbralo danes ob 10. dopoldne na glavnem trgu v Ljutomeru kakih tisoč ljudi, ki so demonstrirali z zakonsko prepovedanimi vzkliki. Sklicatelj shoda Horvat je bil obveščeno, da je shod prepovedan. Obenem je bil pozvan, naj svetuje svojim prijateljem, da se razidejo. Temu se ni hotel pokoriti, marveč je skušal imeti političen govor.

Orožniški starešina, ki je bil ondi z orožniško patruljo radi ohranitve reda, je nato pozval demonstrante, naj se razidejo. Ker tega niso hoteli storiti, so pripeljali gasilsko brigadno, da demonstrante razženejo z vodo. Tedaj pa sta bila iz množice oddana na orožnike dva revolverjska

strela, nakar so orožniki oddali dva strela v zrak, ker pa to ni zaleglo, in ko je začelo iz množice padati nanje kamenje, so orožniki oddali tri strele iz pušk, zaradi česar je ostal na mestu mrtev Mavrič Alojz iz Vitana v ptujskem srežu, ranjena pa Medic Ivan, vinogradnik od Sv. Bolfenka, ptujski srez, in neka oseba, ki pa je takoj pobegnila, in ki je še niso mogli dognati.

Nato so demonstranti pobegnili. Red in mir sta bila vzpostavljena. Ranjeni Medic Ivan je dobil zdravniško pomoč.

Po vseh znakih sodeč, sta ljudi pozvala na shod in organizirala izgrede na njem sklicatelj shoda Horvat, ki je sicer znan kriminalen tip in ki je bil že opetovan kaznovan od policije, in Ferencič Josip, študent filozofije od Sv. Bolfenka, ki je komunistične smeri.

Horvat in Ferencič sta izkoristila splošno zmedo in pobegnila. Za njima je izdana tiralica in odrejena njuna aretacija.

V Ljutomeru sta bila takoj odpisana višji uradni banke uprave in višji orožniški oficir, zaradi preiskave in nadaljnega zakonskega postopka.

Odhod vojvode Kentskega iz Bohinja

Bohinj, 1. septembra. AA. Danes sta odpotovala iz Bohinja Nj. Vis. vojvoda Kentski in vojvodinja. Visoka gosta potujeta preko Pariza v London.

Avtomobilska nesreča lektorja beograjske univerze

Pariz, 1. septembra. AA. V okolici Chaumonta je zadel avtomobil, ki ga je vodil lektor beograjske vseučilišča Paul Masset v drevo in se prevrnil. Lektor je bil ranjen na čelo in v levo roko. Njegova hudo ranjena soproga, ki ima težke poškodbe na glavi in po telesu, najbrže ne bo ostala živa. Trije otroci so ostali nepoškodovani, dva pa sta lahko ranjena. Ranjence so prepeljali v bolnico.

Ameriški letalski rekord

NewYork, 1. sept. w. Na velikih mednarodnih letalskih tekmah na 3.300 km dolgi progi iz Los Angelesa v Cleveland je zmagal ameriški letalec Howard. Preletel je to progo v 8 urah 23 minutah s povprečno brzino 355 km.

Zastopniki tiska Male antante na Jadranu

Split, 1. septembra. n. Ob 10. dopoldne so prispele v Split z enourno zamudo zaradi velikega prometa na liški progi zastopniki tiska Male antante vseh skupaj 35 oseb. V Splitu so jih sprejeli zastopniki banke uprave, mestne občine, českoslovaški in rumunski konzul ter splitski novinarji. Za dopoldne nameravani ogled mesta je odpadel zaradi zamude na železnici, ob 13. pa je bil skupen obed v hotelu »Slaviji«. Popoldne se je českoslovaški, rumunski in naši novinarji razdelili v več skupin ter si ogledali mestne zanimivosti, napravili pa so tudi izlet na Marjan. Ob 20. so imeli skupno večerjo v restavraciji Matič na Bačvicah. Jutri ob 10. dopoldne bodo rumunski novinarji odpotovali dalje v Dubrovnik, dočim bodo českoslovaški in naši ostali še v Splitu ter napravili nekaj izletov v okolico, med drugim tudi v Trgiri ter Kaštel Lukšič. Českoslovaški novinarji bodo že jutri zvečer odpotovali v Prago, ker jim je naše Primorje, ki so ga že večkrat obiskali, že znano.

Spominajte se CMD!

Za starimi Iliri in Latobiki

Najnovjša odkritja vseučiliškega profesorja dr. Schmidja po dolenskih gradiščih

Ljubljana, 1. septembra. Vseučiliški profesor dr. Valter Schmid iz Gradca, zaslužni taziškovalc naše zemlje, kakršna je bila v davnini, je kakor po navadi tudi letošnje svoje počitnice posvetil kopanju in iskanju arheološko pomembnih starin po naših krajih, ki so bili že v davnih vekovih važno kulturno in prometno križišče. Pretekli mesec se je g. profesor mudil po raznih najdiščih na Dolenjskem in v Beli krajini in se je t dni po opravljenem delu vrnil v Ljubljano. Ugledega rojaka, ki je kljub temu, da ga je usoda zanesla preko državne meje, vse svoje življenje posvetil studiju in proslaviti svoje ožje domovine, smo naprosili za kratek razgovor in g. profesor nam je ljubeznivo dal na razpolago nastopne zanimive podatke:

Cvinger predstavlja prav tako veliko gradišče z velikim nasipom v četverkotnem tlorisu. V Podzemlju pri Črnomlju je g. profesor obiskal tamojšnjega šolskega upravitelja g. Ljubiča, ki je bil svoj čas našel na Kučarju inventar velike stare kovačnice, katerega je na prošnjo g. profesorja prepustil za Narodni muzej, kakor g. profesor vobče odrajuje vse najdbe naši narodni zgodovinski zakladnici. Kovačnica s Kučarja je znatno starejša od one, ki je bila lani odkrita na Grmu in ki je iz prvega stoletja pred Kristusom. Na Kučarju so našli veliko število okrašenih posod, ki kažejo, da so bile v rabi že v pozni hallstattske dobi. V četrtem ali tretjem stoletju pred Kristusom. Med najdbami je bil tu posebno zanimiv glinast model v katerem so vlivali sulice.

Na Slepisku in pri Sv. Križu v okolici Mokronoga je svoj čas znani staroslovec Jernej Pečnik odkopal nekaj grobov iz starejše in mlajše železne dobe, prof. dr. Schmid pa si je nadel nalogo, da k tem grobiščem poišče tudi ostanke človeških bivališč, ki nudijo vsekakor več dragocenegega gradiva za spoznavanje minulih časov in njihovih kultur. Zdej je g. profesor na Križnem vrhu nad Sv. Križem odkopal takšno bivališče, 6,9 m dolgo in 3,3 m široko hišo, ki je bila grajena iz lesa in obdana z ometom iz žgane ilovice, stala pa je na kamenitem podstavku, kakor je značilno za gradbe teh dob. Pri odkopu je g. profesor našel na ostanke posod iz hallstattske dobe in iz prvega stoletja pred Kristusom, nekaj črepinj iz rimskega časa in pa mnogo žilindre, ki pričča da se je davnin gospodar Križnega vrha ukvarjal z obdelovanjem železa. Za tem je obiskal Selo pri Šumberku ter na Starem gradu srednje veliko gradišče, ki je bilo za razliko od najdišča na Križnem vrhu obdano s še do danes dobro ohranjenim nasipom iz kamena, v njem pa temelje večje in manjše hiše. Tu je raziskovalec našel na nekaj zelo starih posod, ki jih okrasijo izdajajo, da so iz začetka železne dobe, in kamenito sekuro. O železarski delavnosti njih prebivalcev govori razen več kosov železa in žilindre tudi cela topilnica, ki je bila preprosto vmeščena v skalnata tla, v nji pa velik kos litice železa. Obe hiši sta zanimivi tudi po tem, da so njih graditelji porabili skale, kakršno so značilne v kraškem svetu, za temeljne podstavke.

Na enak način so bile grajene tudi hiše, ki jih je g. profesor odkopal nato na takozvanem Cvingerju pri Meniški vasi severno od Dolenjskih toplic. Tam je na najvišji planoti odkopal štiri hiše, katerih največja je imela posebej oddeljen prostor za ležišče iz kakšnih 20 cm na visoko naloženega kamena. Na ta odreček si je tedanj človek nastiljal listja in mahu in se odeval s kožami, da si je tako pričaral najmekčje udobje, ki si ga je takrat pač lahko želel. Zanimivo je, da nobeno drugo najdišče ni izkazalo takšnih najprimitivnejših postelj. Poleg ležišča se je nahajalo veliko ognjišče v podobi podkve. Tudi v ostalih treh hišah je g. profesor odkril enaka ležišča, po vseh pa ob enem tudi mnogo starega lončenega posodja s primitivnimi okraski in pa večje število vijčkov iz ilovice, okrašenih s cikcakastimi ornamentmi.

PRI ZAPRTJU IN MOTNJAH V PREBAVI

vzeti zjutraj na prazen želodec čašo

prirodne **Franz Josefove** grenčice

Registrirano od ministrstva za soc. politiko in nar. zdravje S. br. 15.485 od 25. V. 1935.

Lepa prireditvev na Bledu

Bled, 31. avgusta. V petek zvečer je ban dr. Puc priredil zunanji ministrom Male antante na čast večerjo, ki se je udeležilo okrog sto oseb. Razen češkoslovaškega, rumunskega in našega zunanje ministra z gospe, so bili navzočni vsi poslanci tujih držav, ki se mude na Bledu, minister dr. Vrbanič, predsednik Narodne skupščine Čirič in več elovenskih bivših članov vlade in njihove gospe, med njimi tudi ga. Kramerjeva, dočim je minister dr. Kramer svojo odsotnost opravičil. Večerjo so servirali slavnostni dvorani Kazine s prav lepim razgledom na jezero in obalo, ki je bila vsa svečano razsvetljena, dočim se je iz čolnov na jezeru razlegalo petje.

Večerji je ob 22 sledila koncertna soareja, ki se je udeležilo še okrog 150 novih povablencev, med njimi tudi šefi državnih uradov iz Ljubljane,

konzuli tujih držav in številni predstavniki raznih javnih korporacij in organizacij. Koncert so izpolnili ljubljanski vokalni kvintet, mali harmonikarji iz Maribora in balet ljubljanske opere. Vsi so bili deležni pri odličnih gostih mnogo navdušene pohvale, zlasti pa še mali harmonikarji, ki so improvizirali tudi troje pristrnih prigodnic, ministru Benešu v češkem, ministru Titulescu v rumunskem, predsedniku naše vlade pa v slovenskem jeziku. Za zaključek večera je bil na sporedu ples, ki pa je zaradi tragične smrti belgijske kraljice odpadel. Kljub temu pa so ostali odlični gostje zbrani preko polnoči.

Minister Titulescu in njegova gospa sta bila vsa navdušena za srčkane mariborske harmonikarje. Ko je bil njihov nastop končan, sta vse malčke povabila v restavracijo hotela Toplice ter jih izdatno pogostila.

Ljubljanska nedelja

Ljubljana, 1. septembra. **Smrt vestnega magistratnega uradnika**

Mestni magistrat je izgubil v soboto kar dva svoja vestna uradnika. Ze večeraj smo poročali, da je nenadno preminil g. Lojze Slavovec, a istega dne je smrt izrgala iz naše srede staro napredno korenino, magistratnega oficijala g. Draga Stepišnika, ki je učakal 58 let. Gotovo nihče ni slutil, da bo smrt tako naglo pobrala tega na videz krepkega, zdravega moža. Prad meseci je začel bolehati za vodenico in v soboto je po kratkem trpljenju

izdihnil. Pokojnik je bil simpatičen mož kremenitega značaja in odločno naprednega mišljenja. V naprednem duhu je vzgojil tudi svoje tri sinove, prof. Draga, uradnika Poštne hranilnice Mirka in Milana, ki študira na ljubljanskem vseučilišču. Vsi trije so odlični Sokoli in sportniki. Poleg njih žaluje za pokojnikom tudi soproga g. Marija. Na njegovi zadnji poti ga spremlimo v ponedeljek 2. septembra ob 16. iz mrtvašnice splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu Vrlemu možu bodi lahka zemlja, bridko prizadeti ugledni rodbini pa naše iskreno sožalje!

Uspel sokolski nastop v Mostah

Sokol v Mostah je imel popoldne javni nastop, ki je privabil številno občinstvo med katerim je bilo opaziti zastopnika vojske kapetana g. Deretiča, zastopnika ljubljanske sokolske župe, starosto br. Pipenbacherja in več drugih sokolskih delavcev ljubljanskih in okoliških društev. Sokol v Mostah je važno središče mošćanskega kulturnega in nacionalnega življenja ter se odlikuje s svojimi prireditvami tudi izven telovadnice, kar mu je v 24 letih obstoja pridobilo ugled in simpatije.

Ob zvokih zmerom lepih sokolskih koračnic in drugih kompozicij za vaje, ki jih je igrala godba dravske divizije, se je razvijal pester spored. Skupaj je nastopilo okrog 150 sokolskih pripadnikov domačega društva in orodne vrste Sokola Tabor. Nič ne pretiravamo, če rečemo, da so vse točke pokazale marljivo delo mošćanskega Sokola, ki bo drugo leto slavil 25-letnico obstoja.

Lepa prireditvev „Tabora“

Na vrtu restavracije »Pri levcu« je imelo danes popoldne društvo »Tabor« svojo drugo prireditvev, ki je bila odlično obiskana. Na prireditvi so sodelovali tudi trije pevski zbori: mešani zbor »Tabor« pod vodstvom g. Venturinija, Bežigradski pevski zbor pod vodstvom g. Godca in pevski zbor »Sočec«, ki ga je vodil g. Rožane. Vse pevске točke so ugajale. Taborjani so prireditveni prostor okrasili in tudi sicer poskrbeli, da se je številno občinstvo resnično zabavalo. Po končanem sporedu se je razvil ples in so bile na programu tudi druge zabavne točke, da so vsi zabave željni gostje prišli na svoj račun.

Zanimiva razstava barjanskih pridelkov

Barjanska podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva je s skromnimi sredstvi priredila danes prav lepo razstavo poljskih pridelkov, ki najbolje uspevajo na Barju. Razstava je bila razmeščena v prostorih barjanske šole in za razstavo imajo mnogo zaslug poleg učiteljstva in strokovnjakov tudi sami Barjani.

Prad otvoritvijo se je vršila kolesarska tekma na 23 km dolgi progi od šole po Peruzzijski cesti do Rudnika čez Škofljico in dalje na Ig in nazaj do šole. Tekmovalo je devet kolesarjev. Prvi je prišel na cilj Zadnikar Lojze iz Črne vasi, drugi Faganel Slavko iz Izanske ceste in tretji Jevc France iz Črne vasi. Tekmi je prisostvovalo mnogo Barjanov, ki so tekmovalce živahno pozdravljali.

Sledila je slovesna otvoritev razstave. Otvoril jo je predsednik podružnice, učitelj g. Jakob Novak in v kratkem govoru očrtal napredek mlade podružnice, ki obstaja šele dobrega pol leta. Nato je nadzornik g. Josip Strekelj čestital podružnici na lepih uspehih. Udeleženci so si zatem razgledali razstavo, ki je nudila prav nazorno sliko o marljivosti naših barjanskih kmetovalcev. Sledila je na šolskem vrtu domača zabava ob igranju barjanske godbe.

Nedeljski vozni listek se je obnesel

Kaj takega seveda železniška direkcija ni pričakovala. Davi je bilo namreč na naši glavni postaji kakor v ulnjaku. Ljudi so se gnetli pred blagajnam, se prepirali in si s komolci utirali pot na vlak. Z današnjim dnem so bili namreč na državnih železnicah uvedeni nedeljski vozni listki po znižani tarifi za 50%, za otroke od 4 do 10 let pa celo za 75%. Seveda so ljubljanci to naglo izkoristili. Prvi vlak je odšel nabit poln ob 7.18, a še je čakalo na postaji pred blagajnam in na peronu na stotine ljudi, ki so imeli nedeljske vozne liste že v žepu, prostora pa niso dobili. Hočeš nočeš je morala železniška uprava za prvim vlakom poslati še drugega. Seveda je vladala gneča tudi na povratku in zato si žele potniki, naj v bodoče železniška uprava pravočasno preskrbi dovolj vagonov.

ELITNI KINO MATICA
TELEFON 21-24

Danes ob 4, 7¼ in 9¼ uri
premiera ljubke veleoperete.

Žena, ki ve kaj hoče...

Godba: **Oskar Strauss** Igračci: **Lill Dagover**
Adolf Wohlbrück
Kurt Vespermann

Vstopnina neizpremenjena

Maribor preko nedelje

Maribor, 1. septembra

Boksarji so se preizkusili

Včeraj je bila na verandi Uniona velika boksarska prireditvev, na kateri so nastopili prvotinski domači in tuji boksarji. V središču pozornosti je bila borba med francoskim zamorcem *Kidom Canyjem*, francoskim boksarskim prvakom srednje kategorije in rokoborcem, in italijanskim prvakom iste kategorije *Bitaglior*. Borba je bila napeta in je zmagal *Kid Cany*. Sledile so druge borbe in je ob zaključku znan tehničar v srednji kategoriji *Mihalj Strukelj* iz Maribora: podal skupno s *Kidom Canyjem* nekaj lepih boksarskih demonstracij in par-1.

Pokopališke hijene

Ko so delavci mariborske tvrdike Scherbaum zalivali na starem mestnem pokopališču cvetlice na rodbinski grobnici, so opazili, da so neznani zlikovci odnesli iz groba veliko marmorno ploščo. Mariborska policija si prizadeva, da razkrije te pokopališke hijene.

Rokomavhi ne dajo miru

V stanovanje steklerskega pomočnika Karla Tibanta na Aleksandrovi cesti 17 so

vdrl drzni rokomavhi. Med perilom so našli denarnico, v kateri je bilo 600 dinarjev gotovine in neko drugo potrdilo za 5000 dinarjev, ki jih nekdo dolguje Tibantu, ter jo odnesli. Ko sta se Tibant in žena vrnila domov, sta našla stanovanje v največjem neredu. Policija vrši poizvedbe.

Več nesreč

Na banovinski cesti pri Dravogradu je neki kolesar povozil 9letno Marijo Postričnikovo, ki je obležala nezavestna z zevajočo rano na glavi. — Nesreča se je pripetila tudi 22letnemu delavcu *Mihaelu Cvilaku* z Meljskega hriba. Pri padcu si je močno poškodoval desno uho. — Davi okrog 7. je trčil neki kolesar iz Kamnice v 20letno kolesarko *Heleno Poljančev*. Posledice karambola so bile za mladenko usodne. Zaradi silnega sunka je kolesarko v loku vrglo s kolesa in si je Poljančeva pri padcu zlomil desno nogo v gležnju. Vse tri ponesrečence so prepeljali v bolnišnico.

Četrtninska vozna cena za kongres JS

Oblastni odbor JS v Ljubljani obvešča vse članstvo in vso javnost, da je odobrena četrtninska vozna cena za člane JS, udeležence kongresa v Ljubljani. Vozna ugodnost bo veljala za vožnjo v Ljubljano v času od 3. do 6. septembra, a pri povratku od 5. do 8. septembra, 10. septembra v vseh vlakih razen v luksuznih. Ta ugodnost velja za odrasle in za pomladke JS.

Vsak udeleženec, ki hoče biti deležen te ugodnosti, mora imeti člansko legitimacijo, na podlagi katere kupi na odhodni postaji polovično vožno karto, a poleg tega še specialno železniško legitimacijo, obrazec 14, ki se dobi na vsaki železniški postaji. Tako vožno karto kakor železniško legitimacijo mora pri prihodu v Ljubljano obdržati in se javiti v kongresni informacijski pisarni, kjer prejme, kakor je bilo že objavljeno, posebno kongresno knjižico. Pred povratkom mora vsak član predložiti potniški blagajni na postaji v Ljubljani železniško legitimacijo v žigisanje, ker brez žiga postaje Ljubljane ne bo veljal brezplačen povratek na osnovi vozne karte, ki je veljala za prihod v Ljubljano. Oblastni odbor je vsem podružnicam JS, v dravski banovini že razposlal posebno okrognico s podrobnimi navodili. Zato naj se vsak obrne za pojasnila na najbližji odbor ali poverjenstvo JS!

Doslej izdana nasprotna navodila ne veljajo!

Manifestacije 6. septembra ob priliki rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. v Ljubljani bodo, kakor je soditi po vseh pripravah, največje, kar jih je doslej Ljubljana videla. Zato naj nihče ne zamudi prilike, da ob tako ugodnih pogojih ne bi prisostvoval tem svečanostim!

Jadran Vas kliče, da s svojo navzočnostjo na kongresu dokažete, da ni Jugoslavije brez Jadrana!

Mezdno gibanje v Jakilovi tvornici

Karlovac, 1. septembra

V Jakilovi tvornici traja že nekaj časa mezdno gibanje. Delavci so pa večini zadržujejo pred tvornico, kjer so si postavili celo šotor za prenočevanje. Včeraj se je med zastopniki delavstva in tvornice vršil razgovor pred mestnim svetovnikom, g. Kre serjem. Podjetje je zastopal solastnik g. Josip Jakil, ki je v njegovem imenu izjavil, da zahteva predvsem, naj delavstvo opusti stražo pred vhodom v tvornico. Uprava da je pripravljena pod sedanji pogoji sprejeti nazaj v službo delavce čevljarkega oddelka, medtem ko onih iz usnjarske stroke ne mara zaradi tega, ker so zapustili delo, ne da bi poprej stavili sploh kakšne zahteve. Razgovor je bil odgođen na 2. septembra, ker zastopniki delavstva niso imeli pooblastila, da sklenejo končni dogovor na osnovi dosedanjih mezd.

Objave

Tenorist *Ado Darian* v Ljubljani. Precej časa je že poteklo, ko nas je zapustil simpatični pevec, ki smo ga spoznali na opernem odru našega gledališča. Sel je na Dunaj, da izpopolni pevске studije. — In kakor se je že marsikateremu dobremu pevcu zgodilo, so tudi njega angažirali v tujini. Posvečal pa se je zmerom bolj operi. Fino šolan glas, izvrstna odrska pojava in igralska prožnost sta mu ta korak tako rekoč narekovali. In danes je g. Ado Darian eden najprijubljenejših tenorjev Avstrije in Nemčije. Prav kmalu ga bomo spet slišali v Ljubljani, Zapel nam bo nekaj zbranih pesmi na pozdravnem večeru, ki ga priredi 6. septembra ob 20. mestna občina na čast delegatov kongresa Jadranske straže.

Ob priliki kongresa Jadranske straže priredi mestni župan v dvorani Kazine pozdravni večer, ki bo po svojem programu zelo pester. Poleg orkestra naše vojske godbe nastopi naš odlični Slovenski vokalni kvintet s solističnimi točkami baritonista *Toneta Petroviča*. Sodelovanje je objubil tudi naš slovit operni pevec *Ado Darian*. Ob tej priliki bo v vseh prostorih Kazine — v primeru lepega vremena na vrtu — družabni večer.

Ljubljanska drama uprizori v dneh kongresa Jadranske straže na letnem gledališču v Tivoliju veličastno klasično tragedijo »Kralj Edip«. Prevod modernega *Hoffmans* talovega besedila je priredil za slovenski oder pesnik *Fran Albrecht*, in bo to premiera v pravem polnem pomenu besede. Vodstvo igre je v rokah profesorja *Sesta*, ki uporablja to pot množico sodelujočih. Brez katerih je uprizoritev dela nemogoča. Predstave bodo v četrtek 5. in nedeljo 8. septembra, obakrat zvečer ob pol 19. V primeru slabega vremena bodo predstave v dramini večer ob 20.

Sodelujoči pri predstavi »Kralja Edipac« bodo imeli vajo drevi ob 19. v dramini. Udeležba vseh priglasenih je obvezna radi nadaljnih odredb glede kostumov in razmeštve na letnem gledališču. Vsi oni, ki se ne javijo v ponedeljek, bodo črtani iz seznama.

Sprejem učencev in učenk v I. razredu učiteljske šole v Ljubljani. Z odlokom ministrstva prosvete z dne 29. avgusta letos se dovoljuje sprejem učencev in učenk v prvi razred učiteljske šole v vseh banovinah. V Ljubljani bo sprejetih 25 dijakov in 10 učenk, ki so končali nižji tečaj srednjih šol z odličnim in ali s prav dobrim uspehom. Če bo premalo učencev, odnosno učenk, se bodo sprejeli tudi učenki (ke), ki so končali z dobrim uspehom nižji tečaj srednjih šol. Pravico za vpis imajo tudi učenki, ki stejejo nad 17 let, pod pogojem, da so opravili nižji tečajni izpit za srednje šole z odličnim uspehom. Pripominjamo, da imajo učenci pravico izbrati kot tuj jezik francoščino ali nemščino. Doslej se je v dravski banovini iz neznanih vzrokov poučevala samo nemščina kot tuj jezik, medtem ko se je poučevala v drugih učiteljskih šolah v Jugoslaviji poleg nemščine tudi francoščina, v večini pa samo francoščina, kar je razumljivo, ker začenejo v gimnazij s francoščino prej kakor z nemščino. Da so navedbe glede učenja francoščine v drugih učiteljskih šolah Jugoslavije resnične glej izveštja učiteljskih šol za šolsko leto 1934-35. Prošnje za sprejem v I. razred se bodo sprejemale do 3. septembra.

Ali ste že naša stranka?

TEOKAROVIC
INDUSTRIJA VOLNENIH TKANIN-PARACIN

Sportna nedelja

Ilirija najboljši plavalni klub v državi

Ilirija si je osvojila seniorsko plavalno prvenstvo s 155 točkami pred Jugom, ki je postal seniorski državni prvak v waterpolu

Dubrovnik, 1. septembra. Včeraj so se v Dubrovniku pričela tekmovanja za plavalno prvenstvo države. Udeležba klubov ni bila ravno največja (glej naš članek na 4. strani), vendar pa so se dosegli prav odlični rezultati ter so se udeležili nekateri državni rekordi.

Predtekmovanja
V predtekmovalnih na 200 m prvo je startalo 9 tekmovalcev v treh skupinah. Izmed vseh je dosegel najboljši čas Ilirijan Cerer 2:58,8, kar je boljše od dosedanjega državnega rekorda.

Predtekmovanje 100 m prsto je odpadlo, ker se niso javili vsi tekmovalci.
Na 400 m prsto je startalo 10 tekmovalcev v štirih skupinah. Odlični čas in nov jugoslovanski rekord je dosegel Jugovec Luka Ciganović 5:10,3. Prav dober čas imata tudi Ilirijana Fux 5:24,7 in Cerer 5:30,3. **Jadran (Ereognovi) : Ilirija 4:3 (2:2)**

Moštvi sta bili precej izenačeni in se je rezultat med igro večkrat izravnaval. Sele proti koncu se je Jadran posrežilo zabiti zmagovalni gol. Precej krivda na porazu Ilirije ima tudi dubrovniški sodnik g. Rakotič.

Finalna tekmovalja
Danes dopoldne so se pričela finalna tekmovanja, ki so bila zelo napeta in katerim je sledila tisočglava množica z velikim zanimanjem.

1500 m prsto: 1. Fux (I) 22:47,4. 2. Mihalek (I) 23:13,1. 3. Napolič (J) 24:05,1.
Točke: Ilirija 21, Jug 5.

400 m prsto dame: 1. Bradač (I) 7:37. Brez konkurence.
Točke: Ilirija 31, Jug 5.

200 m prsto, gospodje: 1. Cerer (I) 3:00,9. 2. Laškarin (Maraton, Zagreb) 3:04. 3. Farišek (Busk) 3:07. 4. Rostohar (Maraton, Maribor) 3:08. 5. Hribar (I) 3:08,4. 6. Orlič (J) 3:14,8.

Točke: Ilirija 49, Maraton, Zagreb 8, Jug 6, Busk 5, Maraton, Maribor 3.
100 m hrbno, dame: 1. Wimmer (Viktorija) 1:29,8, boljše od rekorda. 2. Bradač (I) 1:34,8. 3. Bartulović (J) 1:36.

Točke: Ilirija 57, Viktorija 13, Jug 11, Maraton, Zagreb 8, Busk 5, Maraton, Maribor 3.

Ciganović contra Willan
100 m prsto, gospodje: Ogorčena borba med Ciganovićem in Willanom, pri kateri je Willan podlegel. 1. Ciganović (J) 1:00,4, boljše od rekorda. 2. Willan (I) 1:03. 3. Palčok (J) 1:04,4. 4. Cerer (I) 1:05. 5. Zicherl (I) 1:05,2. 6. Pende (J) 1:05,9.

Točke: Ilirija 70, Jug 30, Viktorija 13.

Maraton, Zagreb 8, Busk 5, Maraton, Maribor 3.
Stafeta 3x100 m mešana: 1. Jug I (Orlič, Ciganović, Palčok) 3:39,2, boljše od rekorda. 2. Ilirija I (Cerer, Willan, Sernee) 3:41. 3. Jug II 3:55,2. 4. Ilirija II, 5. Jadran, Ereognovi.

Točke: Ilirija 92, Jug 66, Viktorija 13 itd. **Jug : Jadran (Ereognovi) 9:0 (6:0).**
Jugovci so bili veliki favoriti ter so bili stalno v premoči. Njihova visoka zmaga je zaslužena. Sodil je g. Kramaršič iz Ljubljane.

Popoldne so se tekmovanja nadaljevala. **400 m prsto, gospodje:** 1. Stocker (Viktorija) 5:24,4, boljše od rekorda. 2. Fux (I) 5:26,4. 3. Napolič (J) 5:34,8. 4. Sernee (I) 5:42,8.

Točke: Ilirija 103, Jug 71, Viktorija 26 itd. **100 m prsto, dame:** 1. Bradač (I) 1:22. 2. Bartulović (J) 1:25,4.

Točke: Ilirija 116, Jug 79, itd. **Willan contra Ciganović**
100 m hrbno, gospodje: Ogorčena borba za revanž med Willanom in Ciganovićem. Tonot je zmagal Willan. 1. Willan (I) 1:11,4, boljše od rekorda. 2. Ciganović (J) 1:13,8, boljše od rekorda. 3. Grčić (Busk) 1:17,5. 4. Bielovučič (J) 1:23.

Točke: Ilirija 129, Jug 90, Viktorija 26, Busk 10 itd. **200 m prsto, dame:** Edina tekmovalka Wimmerjeva (Viktorija) je preplavala prvo v času 3:22, kar je boljše od rekorda.

Točke za Viktorijo so se s tem povečale od 26 na 39.
Stafeta 4x200 m prsto: Lepa zmaga Ilirije, ki je plavala pod 10 sek. boljše od rekorda 1. Ilirija I (Mihalek, Fux, Cerer, Willan) 9:56,8. 2. Jug I 10:12,3. 3. Jug II 10:41. Druga stafeta Ilirije je bila diskvalificirana.

Jug : Ilirija 10 : 0 (5:0)
V tej zaključni točki tekmovanja so se Jugovci vsaj nekoliko revanžirali Ilirijancem za izgubljeno prvo mesto v plavanju. Jug je bil v veliki premoči ter je igral z Ilirijo, kakor je hotel.

Končno stanje v seniorskem plavanju
Ilirija 155, Jug 116, Viktorija 39, Busk 10, Maraton, Zagreb 8, Jadran, Ereognovi 4, Maraton, Maribor 3.

Po Seričevi tabeli
Po znani Seričevi tabeli imata Ilirija in Jug enako število točk. Ker na ima Ilirija tri prva mesta, v juniorskih in seniorskih skokih in seniorskem plavanju, Jug pa samo v juniorskem in seniorskem waterpolu, je Ilirija najboljši plavalni klub v državi.

Herman ni kos in rezultat je s 4 : 1 postavljen. Ilirijani ponovno pregrupirajo svoje moštvo, toda vsaka nova kombinacija je hujska od prejšnje. Igra je zdaj zvedav zgrubila svoj prvenstveni značaj, zgrubila pa je tudi dotedanjo fairness: fouli, tudi grdi, se čedalje bolj ponavljajo. Igra se razbije v večstevilo dvobojev med poedinci in se v tem načinu borbe izživlja.

Sodil je g. Lukežič
II. razred — Hermes 3 : 2 (2 : 1)
V predtekmi so po boljši igri zastopniki drugega razreda zasluženo premagali Šiškarje. Sodil je g. Jordan.

Ostale nogometne tekme
LJUBLJANA:
Juniorske prvenstvene tekme: Korotan : Mladika 3 : 2 (2 : 1), Primorje : Slavija 4 : 0 (0 : 0), Hermes : Reka 2 : 0 (0 : 0). Jadran proti Iliriji zaradi predsednikove smrti ni nastopil.

Celje: VII. sporni dan SK Olimpa. Rezultati nogometnih tekem: II. mladina

Jugoslavije : II. mladina Olimpa 4 : 1, I. mladina Olimpa : I. mladina Jugoslavije 1 : 0, Šostanj : rezervna Olimpa 6 : 0 (4 : 0), Primorje komb. : Olimp 1. 3 : 1 (0 : 0). V moštvo Primorja so igrali 4 igralci liginega moštva, in sicer Starec, Bertoncej, Boncelj in Zemljič.

ZAGREB:
Gradjanski : Bask 2 : 1 (1 : 0).
KRAGUJEVAC:
BSK : Radnički 3 : 1. Prva tekma za vstop v ligo.

PRAGA:
Prvenstvo: Sparta : DFC 5 : 0, Bratislava : Plzen 4 : 0, Plzen : Slavija 2 : 0, Kladno : Teplitz 1 : 3, Nahod : Zidenice 4 : 4, Kolín : Saaz 1 : 1.

BUDIMPEŠTA:
Uješt : FTC 3 : 2, Budafok : III. okraj 1 : 1, Salgotarjan : Soroksar 4 : 3, Törekvés : Boesky 3 : 2, Szeged : Ofner XI. 1 : 0.

DUNAJ:
Vienna : Wacker 2 : 1, Rapid : Hakoah 1 : 0, Admira : Libertas 4 : 0, Austria : Favoritner AC 2 : 2, Sportklub : FAC 2 : 0, FC Wien : WAC 2 : 1.

RIM:
Roma : Jugoslavija 2 : 0 (2 : 0).

V Vidmu smo tretji

Na lahkootletskem tromatchu je zmagala Avstrija pred Italijo in Jugoslavijo

Videm, 1. septembra
Danes se je vršil lahkootletski tromatch med Avstrijo, Italijo in Jugoslavijo, ki je dal naslednje rezultate: **110 m z zaprekami:** 1. Ivanović (J) 15. 2. Leitner (A) za prsa. Banščag je bil peti.

Skok ob palici: Jugosloven Bakov je s 3,60 postavil nov jugoslovanski rekord, pa je bil kljub temu samo četrti. Prvo in drugo mesto sta si delila Avstrijca Huber in Proksch s 3,91, kar pomeni nov avstrijski rekord.

Met krogel: Prvi je bil Avstrijec Coufal z novim avstrijskim rekordom 14,91. 2. Kovačević (J) 14,66. 3. dr. Narančič (J) 14,13. 4. italijanski rekorder Bononcini 13,84.

400 m: 1. Rinner (A) 50, Jugosloven Nikhazi je bil četrti 51,8, Banščag pa šesti 52,5.

1500 m: 1. Mastroieni (I) 4:08. 2. Jugosloven Goršek je bil peti 4:13, Czurda pa šesti 4:21,8.

Skok v višino: 1. in 2. Tomasi in Borroni 185, Jugosloven Mikič deli z enim Avstrijem tretje in četrto mesto 180, Mohr pa z drugim Avstrijem s 175 peto in šesto mesto.

Met diska: 1. Wotapek (A) 45,45. 2. (Jugoslavija), Abulnar (Jugoslavija) itd. Splošna kvalifikacija po narodih: 1. Jugoslavija, 2. Rumunija, 3. Poljska, 4. Turčija.

Janausch (A) 44,50. 3. dr. Narančič (J) 42,65. Kleut je bil s 40,42 peti.

100 m: Izenadil je Italijan Rossi, ki je s slabim časom 11 sek. zasedel prvo mesto. Bolni Bauer je tekel 11,1. 3. Jugosloven Mazzi 11,1.

5000 m: Na slabem tekališču je bil prvi Italijan Betti 15,42. Bručan je bil s 16,06 tretji. Krevs s 16,17 šesti. Avstriji so v tej točki docela odpovedali.

Olimpijska stafeta: 1. Avstrija 3:34,4. 2. Italija 3:40,1. 3. Jugoslavija 3:41.

Končno stanje
Avstrija 98, Italija 89, Jugoslavija 75.

Občinska uprava v Vidmu je priredila davi v starinski palači Casa Costanza zakusko na čast jugoslovanskim, avstrijskim in italijanskim lahkootletom, zvečer po tekmi pa je bila skupna večerja v hotelu Italia. Pri večerji je bilo spregovorjenih več zdravje in so zastopniki italijanske lahkootletске federacije izrazili priznanje za sijajni sporni in družabni nastop Jugoslovenov ter poudarili, da so napravili, ob svojem prvem srečanju z Italijani najlepši vtis. Italijanska federacija je poklonila jugoslovanski ekipi poseben pokal.

II. mednarodna gorska motociklistična dirka na Pohorju

Maribor 1. septembra
Danes popoldne se je vršila na znani pohorski progi Gornje Hoče - Reka - Pohorski dom II. mednarodna motociklistična dirka, ki jo je priredil Motoklub Pohorje iz Maribora. Dirkalna proga je bila dolga 5 km. Na startu so se pojavili najboljši dirkači dravske banovine, med njimi tudi ekipa Motokluba Ilirije iz Ljubljane. Dirka se je vršila pod častnim predsedstvom župana dr. Lipolda, ki ga je zastopal magistratni ravnatelj g. Rodošek, navzoč je bil tudi sreški načelnik g. Milan Makar.

Rezultati so naslednji:
Turni motorji nad 250 ccm: 1. Stane Seunig (Hermes, Ljubljana) na Harley Davidson 750 ccm v 5:33. 2. Ivan Tomazič (Pohorje) na Avto Union 500 ccm v 5:34. Izven konkurence je prevozil Hinko Cerič la Indianu 750 ccm v 5:15.

Sportni motorji do 200 ccm: 1. Vresnik Alfonz (Pohorje) na Puch 250 ccm v 6:08. Izven konkurence je bil prvi inž. Lotz na Puch 250 ccm v 5:15.

Motorji do 350 ccm: 1. Inž. Lotz na Puch 250 ccm v 5 minutah. Najboljši čas dneva. 2. Ivan Zgur (Pohorje) na Puch 250 ccm v 5:12. 3. Jule Lapajne (Ilirija, Kranj) na AJS 350 ccm v 6:18. Pri tej dirki se je ponesrečil znani avstrijski dirkač Hubmann iz Grajca, ki je kakih 200 m od starta zavozil v drevo in obležal s precejšnjimi poskodbami hrbtenice. Morali so ga prepeljati v mariborsko bolnišnico.

Motorji nad 500 ccm s prikolico: 1. Zinnbauer (Motoklub, Maribor) na Indianu 650 v 6:18. 2. Matija Višer (Pohorje) na AJS 500 ccm v 7:03.

Motorji do 50 ccm: 1. Ivan Zgur (Pohorje) na Velocet 350 ccm v 5:16. 2. S. Cerič (Motoklub, Maribor) na Matzeles 500 ccm v 5:19. 3. Seunig Stane na Harley Davidson 750 ccm v 5:22. 4. Ivan Tomazič (Pohorje) v 5:44. Štirje tekmovalci, med njimi Hinko Cerič, so med vožnjo izstopili.

V Maribor je prišel tudi Šiška, ki je zaradi defekta na motorju ni startal, v gostilni Loeb v Reki je bila po dirki razglasitev rezultatov in razdelitev daril. Pri tej priitki je predsednik Motokluba Pohorje g. Crpinko pozdravil navzoče predstavnike in se tudi vsem zahvalil za sodelovanje ter udeležbo. II. pohorska dirka je potekla z izjemo zgoraj omenjene nesreče v najlepšem redu.

Kolesarska dirka skozi Rumunijo
Bukarešta, 1. septembra. AA. Šesta etapa je vodila od Oradea do Klujua in je bila dolga 151 km. Dirkačji Tuzoza (Rumunija), Grnac (Jugoslavija), Kirkoz (Turčija), Lipinski (Poljska), Dinu Stefan (Rumunija), Faninger (Jugoslavija), Mormocca (Rumunija), in Abulnar (Jugoslavija), so prispeli na cilj v skupini s časom 5:24,36.

Splošna kvalifikacija poedincev: Grnac (Jugoslavija) 32:22,4, Mormocca (Rumunija) 32:50,15, Tuzoza (Rumunija) 32:58,46. Davidovje (Jugoslavija) 32:59,45. Danijel (Poljska) 33:01,36. Ffaninger (Jugoslavija), Abulnar (Jugoslavija) itd.

Ni dovoljeno piti iz žleba

Zirovnica, 28. avgusta
Odkar stoji na Zelenici planinska koča, ki je prav dobro oskrbovana, prihaja migo turistov z Zelenice po dolini Završnice v Zirovnico. Pot jih vodi mimo lovške kočice zakupnika lova smokuške krajevne občine. Iz Završnice je po primitivnih žlebih, zbi tih iz dveh desk, napeljana h koči voda, ki se steka v prav tako primitivno korito, iz katerega se spet odteka.

Turisti hodijo tu mimo navadno ob vročih opoldanskih urah in povsem naravno je, da je po dveh urah hoji marsikateri izmed njih žejen in si hoče tu ugastiti žejo. Toda gorje mu, ako ga pri tem zaloti lovski čuvaj. Nahruli ga surovo, češ da ni dovoljeno piti vode, tekoče iz žleba, še manj pa si umiti roke v koritu, iz katerega pije živina, — tej seveda se tega ne more prepovedati — ki jo tudi gonijo mimo. Na pohlavno pripombo turistov, da pitna voda v Jugoslaviji ni monopo posameznikov, mož zarobanti, da je uporabo studenta po turistih prepovedal njegov gospodar, ki je napeljal vodo iz Završnice h koči za sebe, ne pa, da bi jo pili turisti. Ne vemo, v koliko je to čuvajevo sklicanje na gospodarja upravičeno, eno pa je čisto gotovo, da nikjer na svetu ni ob javnih potih zabranjeno, da bi potniki ne smeli piti vode iz potoka, ki je javna last.

Gospod zakupnik smokuškega lovškega revirja bo torej storil dobro, če v tem pogledu pouči svojega uslužbenca, predvsem pa mu zabiči, da se tudi nasproti turistom vede tako, kakor se spodobi civiliziranemu človeku. Posebno pa mu naj dopove, da nikakor ne služi ugledu gospodarja, ako skuša nerodni uslužbenec v naprej preprečiti vsako pritožbo proti svojemu neumešnemu postopanju s tem, da se sklicuje na visoke gospodarjeve zveze, ki vnaprej zagotavljajo neuspeh vsake morebitne pritožbe.

Starodavna pravoslavna cerkva odkopana

Prizren, 1. septembra
V vasi Ljubiždi so odkopali te dni staro srbsko pravoslavno cerkvo sv. Arandjele. Odkopala je Narodna odbrana iz iste vasi na podlagi nekkih starih dokumentov, ki jih je bila našla. Cerkev je čisto majhna saj je dolga komaj pet in široka okoli štiri metre. Po izjavah poznavalcev tako majhne cerkve nekaj niso bile nenavadne, saj so tudi zdaj skoro vse cerkve v tem okolišju zelo majhne. Na razvalinah, ki gledajo iz zemlje nekoliko čez en meter, se poznajo freske, ki pa so seveda zelo obledele. Zemljišče, na katerem stoji stara cerkva, je last nekega muslimana iz iste vasi. Kako je to zemljišče prišlo v muslimanske roke, ni jasno. Skoro gotovo je bilo nekoč lastnina pravoslavne cerkvene občine. V katerem stoletju je bila cerkva zgrajena, se ni dognano.

Nastop dubrovniškega škofa proti goloti

Dubrovnik, 1. septembra
Ze dalje časa vrši dubrovniško duhovništvo, na čelu mu sam dubrovniški škof dr. Carevič, veliko gonjo proti preglednim dekoletem na rivierskih in kopatiških kostumih, ki pa ni dosegla še novega uspeha. Negativni uspeh ankete o tem vprašanju, ki se je vršila pred dnevi, svede ni zadovoljil škofa in ostale duhovščine. Predvčerajšnjim je sam škof dr. Carevič osebno pred cerkvijo sv. Vlaha zabranil vhod v cerkev nekim damam, ki so imele globoke dekoltaje. Ker spočetka niso razumele, zakaj je škof tako ogorčen, so kljub temu hotele v cerkev, a na energično zahtevo cerkvenega dostojanstvenika so se morale odstraniti. Seveda je ta primer izval najrazličnejše komentarje, vendar pa so mnogi izmed prisotnih soglašali z dr. Carevičem, češ da to, kar je dovoljeno na ulici, ne more biti dovoljeno tudi v cerkvi.

Celjan izvršil v Novem velik vlom

Novi, 1. septembra
Pred dnevi je neznanec ukradel neki českoslovaški rodbini v panzionu v vili »Nevenke« v Novem en briljantni prstan, dvojice zlatih zapestnic in eno zlato zapestno uro v skupni vrednosti preko 10.000 Din. Na podlagi obsežne preiskave je policija arotirala domačega slugo Maksa Hrena, ki je po rodu iz Celja. Aretiranec je tatvino takoj priznal, vendar pa ni hotel povedati, kam je plen skril. Na prošnjo lastnika vile je zagrebška policija poslala v Novi dva detektiva, ki naj bi izkušala najti ukradeno predmete. Pri prvem zaslišanju je Hren natančno označil prostora na podstrešju vile, kjer naj bi bil dragocenosti skrit. A ko so jih tam iskali, niso našli ničesar. Pozneje je navedel še štiri kraje, kjer naj bi bil plen skrit. A tudi tu je bilo iskanje zaman. Verjetno je, da je Hren v teku sezone izvršil še več tatvin in da zaradi tega neke izdati skrivališča, ker bi se najbrž izkazalo, da so številne tatvine v teku sezone v Novem njegovo delo.

V korist LNP

V prijateljski tekmi je Primorje zaslužno zmagalo nad Ilirijo s 4 : 1

Podsavez je določil na igrišču Primorja svojo ljubljansko tekmo, ki jo je imel na dolgu še izza spomladi. Zaradi pomanjkanja terminov je zašla tja do začetka jesenske sezone.

Kakor povsod drugod, sta tudi v Ljubljani igrala lokalna rivala. Nastopila sta tako:

Primorje : Ilirija 4:1 (3:1)

Primorje:
Logar,
Jug — Hassl
Kukanja — Slamič — Pišek II.
Janežič — Pupo — Pepek — Vrhovnik — Uršič.

Ilirija:
Herman
Unterreiter — Berglez
Lah II. — Sočan — Bogme
Ice — Lah I. — Pikič — Slapar — Doberlet.

Tekma je bila, kakor se je pričakovalo, napeta in vsaj v prvem polčasu tudi sportno zanimiva. Kljub zelo lepi nedelji in čeprav ni šlo za točke, se je zbralo na igrišču okoli 800 ljudi, ki so živo zasledovali potek igre tja do konca. Bilo je tudi na zunaj vedno isto razpoloženje, ko se srečata dolgoletna rivala na zelenem polju.

Črno-beli so tekmo sigurno odločili v svojo korist. Po poteku igre in po polazanem znanju je rezultat še presibko izražen. Moštvo je bilo videti, da se po doseženih razlikah treh golov ni hotelo več naprezati, poedinci so se spuščali v nekoristne kombinacije in brezplodna igračkjanja, s katerimi so v polju ohranili premoč, do uspeha jih pa ta taktika ni privedla.

V prvem polčasu je bila borba popolnoma v starem stilu: zagrzana, trda, izredno požrtvovalna. Moči obeh moštev so bile kolikor toliko izravnane, igralci so bili vsaj sveži. Ze v tem delu igre so črno-beli predvedli igre, ki bi v drugih okolnostih dala naslutiti težak nasprotnikov poraz.

Primerjani so zlasti izmenavili v napadu. Napadalne poteze, ki jih je izvajala petorica pod spretnim vodstvom nenavadno razpoložena Penčka, so bile odlične, premišljeno zasnovane in točno izvajane. Nasprotna obramba je bila stalno pod močnim pritiskom in je morala trikrat kapitulirati. In pri vsem tem je Herman v голу prenečel v prav lepem stilu nekaj že običajnih stvari.

Dobro igro je dala tudi srednja vrsta črno-belih. Vzdržala je tempo igre do konca in v drugi polovici igre dominirala na polju. Le začetkoma je bila bolj defenzivna, kar je povezovalo in kontakt z nasprotno ponovno raztrgalo. V obrambi je bil novsem na mestu Jug, Hassl je imel tokrat precej šibek dan. Logar sicer ni imel mnogo posla, proti solncu pa je bil parkrat pre-

cej nesiguren.

Belo-zeleni so prinesli na polje svojo borbenost, ki je tudi sredi krize, v kateri se očitvidno nahajajo, ne morejo zatajiti v borbi s črno-belimi. Moštvo se pozna, da nima na razpolago igrišča in da zadnji čas malo igra. V vseh delih je bilo opaziti občutne vrzeli, pravzaprav bi bilo težko reči, kateri igralec je bil dorasel nalogi. Zelo slabo je igrala srednja vrsta, v kateri je bil še najboljši novinec Lah II. Vsekakor je bil Sočan, ki je igral samo prvi polčas, boljši srednji krilec od Unterreiterja, ki je pozneje zasedel to mesto. Obramba, se je držala, kolikor je mogla, v njej je bil najtrdnjša opora Herman v голу, ki se gotovo ni dolgočasil, ki je sprejel eno težko žogo za drugo. Napad je igral v običajni sestavi, bil pa je v svojih akcijah zelo nepleden. V vsem mu je uspelo kvečjemu pol tučata kombinacija, in se te je nasprotnikova obramba brez velikih težav zatrla. Sredi prvega polčasa si je sicer izdelal dve prav zreli šansi, toda z nekaj smole je tudi te zapravil.

Začetek je za črno-bele mnogo obetajoč. Igračo proti solncu, pa jih to ne moti, da se ne bi usidrali v nasprotnikovo polovico. V 8. min. se Vrhovnik prerije skozi obrambni zid in iz neosredne bližine markira prvi zgozdek. Ze par minut po tem dogodku odbije Hassl Zogo do Pepekca, ta še malo potegne in iz precejšnje razdalje vslarsa krassen strel neubranljivo v mrežo. Pr. vodi 2 : 0.

Nato se igra, ki je bila doslej zelo živa, nekoliko vneso, v odprti igri napadajo tudi Ilirijani, toda njihove napadalne akcije so brez prave moči. V 20. min. je črno-beli napad v kazenskem prostoru. Pupo se na kornjerjevi črti bori za žogo in je ne da. Posreži se mu prenos in Vrhovnik s črte potisne z glavo noter, stanje je 3 : 0 za Pr. V 23. min. bje Lah II. prost strel prav lepo pred gol, pred Logarjem se stvori gneča in neko porine z glavo mimo Logaria, tako da se rezultat zniža na 3 : 1. Ta dogodek ponovno razgiblje igro, ki postane temperamentna kot v začetku, belo-zeleni se zavejo, krepko pritisnejo in v 28. min ima Logar polne roke posla: srva leno odbije Lahovo bombo, toda ta dobi žogo na nogo in le po sreči ji je Logar kos! Se par minut traja ilirijanski pritisk, v 32. min omali Lah ostro bombo iz čiste pozicije, na se žoga odbije od vodboja. Nato preidejo črno-beli v napad. Penček zabije v 40. min len gol, pa ga sodnik zaradi Vrhovnikovega ofsajda ne prizna. Tak pred koncem imajo črno-beli še eno izredno priliko, ali Pepekova bomba gre tik preko.

Drugi polčas začne zopet v znamenju premoči črno-belih. Pupo pošlje v 4. min. Janežiča koristno naprej, njegovem strelu

Kupuj domače blago!

